

Úvodní stránka>Soudní řízení>Občanskoprávní věci>Dokazování

V oblasti občanskoprávní budou podle práva EU pokračovat probíhající řízení a řízení zahájená před koncem přechodného období. Portál e-Justice bude na základě vzájemné dohody se Spojeným královstvím uchovávat příslušné informace týkající se Spojeného království do konce roku 2024.

Dokazování**Skotsko****1 Důkazní břemeno****1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemena?**

Standardem při dokazování v občanskoprávních řízeních ve Skotsku je poměr pravděpodobností, přičemž důkazní břemeno nese strana, která usiluje o to, aby bylo v určité věci rozhodnuto v její prospěch. Za tímto účelem musí tato strana předložit dostatečné důkazy na podporu svého tvrzení. Pokud předložené důkazy ohledně určité záležitosti ponechávají dotyčnou otázku nevyřešenou, pak může strana, která se o ně v rámci svých tvrzení opírá, spor prohrát.

1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemene? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazů?

Existují určité okolnosti, za nichž důkazní břemeno ohledně určité otázky nese jedna ze stran, tato strana však nemusí předložit všechny důkazy nebo přímé důkazy k doložení dané skutečnosti. Toto nastává ve čtyřech hlavních případech:

- i) pokud ve prospěch dotyčné strany hovoří určitá domněnka
- ii) pokud je věc soudně vzata na vědomí, tj. jedná se o záležitost, které mohou být okamžitě zjištěny ze zdrojů nespochybnitelné správnosti
- iii) pokud je záležitost mezi stranami spojena s překážkou věci pravomocně rozhodnuté, tj. je zabráněno tomu, aby bylo znovu rozhodnuto o záležitosti, která již byla soudně rozhodnuta
- iv) je-li dotyčná záležitost druhou stranou formálně uznána již na začátku.

Existují tři obecné kategorie domněnek.

Těmi jsou:

nevyvratitelné právní domněnky – jedná se o stanovené právní zásady, které nelze „vyvrátit“ nebo popřít pomocí důkazů svědčících o opaku;
vyvratitelné právní domněnky – lze je vyvrátit důkazy, které prokazují, že v daném případě není možné s jistotou dospět k určitému závěru pouze na základě konkrétní skutečnosti. Pokud však nedojde k předložení některých vyvracejících důkazů, je pravděpodobné, že bude takový závěr vyvozen;
vyvratitelné skutkové domněnky – ty vyplývají ze skutečností konkrétních případů odvozených ze společných lidských zkušeností. Pokud jde o vyvratitelnou skutkovou domněnku, fakt A obvykle znamená fakt B, avšak vzhledem k tomu, že tomu tak není vždy, soud projedná vyvracející důkazy.

1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?

Neexistují žádné právní předpisy upravující „váhu“, která je přisouzena určitému důkazu, to je věcí soudce a poroty. Účastník řízení, který nese důkazní břemeno ohledně určité otázky, musí soud přesvědčit o tom, že jeho verze skutkové podstaty je pravděpodobnější než verze jeho odpůrců.

2 Provádění důkazů**2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?**

Soudce nemůže vlastním jménem provádět vyšetřování ani předvolávat svědky nebo je vyslechnout v soukromí. Pokud věc vyžaduje dokazování, soudce vyslechne účastníky řízení s ohledem na důkazy, které se mu rozhodli předložit, a poté v dané věci rozhodne.

2.2 Je-li návrhu účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?

Obecně platí, že jakmile účastníci řízení dokončí svá písemná podání, mohou soud požádat, aby nařídil dokazování. Při dokazování předloží účastníci řízení soudci důkazy, které mají prokázat jejich tvrzení.

2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?

V případech, kdy soud prohlásí, že určitý důkaz je nepřipustný.

Aby byly důkazy přípustné, musí splňovat dva požadavky. Musí být relevantní a musí být v souladu s kogentními normami dokazování.

2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?

Existují tři typy jednání, při nichž lze předložit důkazy ve věci samé. Jedná se o dokazování, dokazování před projednáním právní otázky a soudní řízení před porotou. Dokazováním před projednáním právní otázky je dokazování v případě, kdy soud považuje za nezbytné projednat důkazy obou stran před rozhodnutím o právních otázkách, které musí být vyřešeny, aby mohl vydat konečné rozhodnutí v dané věci. Téměř všechna projednávání důkazů představují dokazování nebo dokazování před projednáním právních otázek a jen velmi ojediněle jsou věci postoupeny soudnímu řízení před porotou. Soudní řízení před porotou je k dispozici pouze u Court of Session, a to u konkrétních druhů žalob, a u Sheriff Personal Injury Court.

2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?

Důkaz je obvykle získán třemi způsoby: prostřednictvím ústního, věcného a listinného důkazu předloženého svědkem.

Ústní důkazy zahrnují nepřímé důkazy, což jsou důkazy, kdy svědek jednoduše odkazuje na něco, co slyšel nebo viděl někdo jiný. Pokud je to možné, musí se svědci obvykle dostavit k soudu za účelem podání svědecké výpovědi, aby mohli být vyslechnuti a podrobeni křížovému výslechu.

Věcný důkaz představuje něco hmotného a fyzického, co je třeba předložit jako důkaz. Aby byl důkaz přípustný, musí se k němu vyjádřit obvykle alespoň jeden svědek.

Listinné důkazy mohou být napsány, vytištěny nebo zaznamenány jiným spolehlivým způsobem, například pomocí pásky, videa, CD nebo v elektronické podobě, a měly by být rovněž předloženy jako důkaz. Znalci mají obvykle povinnost dostavit se k soudu, aby předložili důkazy, například podali svědeckví na podporu posudku předloženého jako důkaz.

Písemné důkazy, jako jsou místopřísežná prohlášení, jsou zpravidla v občanskoprávním řízení přípustné a jsou uznány jako důkazy. Znalec se obvykle dostaví k soudu, aby sdělil své stanovisko jako důkaz v řízení. V mnoha případech bude znalec vystupovat na podporu posudku předloženého jako důkaz.

2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?

Obecně platí, že v dané věci je třeba předložit nejlepší důkazy. Ve Skotsku se velký důraz klade spíše na ústní svědectví svědka než na jiné důkazní prostředky, neboť svědek je schopen poskytnout soudu přímý popis toho, co viděl nebo slyšel.

2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?

Za určitých okolností se vyžaduje písemný doklad. Například k uzavření smlouvy týkající se pozemků, v případě svěřenství, kdy určitá osoba sama prohlásí, že je výhradním správcem svého vlastního majetku, nebo majetku, který mohla nabýt či získat na základě závěti, svěřenství ze závěti a vypořádání nebo doplňku k závěti.

V případech, kdy je třeba se spolehnout na listinné důkazy, musí být předložen originál dokumentu, pokud strany neuznají buď kopii originálu, nebo kopii, jež byla řádně ověřena osobou, která tuto kopii pořídila.

2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?

Obecně platí, že každý svědek, který je uveden jako osoba, která podá svědectví, je povinen tak učinit.

2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?

V případech, kdy jsou svědci s ohledem na zodpovězení otázek vázání povinností mlčenlivosti, jako jsou sdělení mezi právním poradcem a jeho klientem. Ve skotských právních předpisech existuje rovněž obecné pravidlo, že osoba nemůže být nucena svědčit ve svůj neprospěch. Svědek má právo odmítnout odpovědět na otázku, pokud pravdivá odpověď může vést k trestnému činu nebo zahrnuje přiznání cizoložství, jelikož nepravdivá odpověď by mohla mít za následek obvinění z křivého svědectví.

2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědectví?

Pokud určitá osoba odmítne svědeckou výpověď, může být nucena svědčit pod pohrůzkou obvinění z pohrdání soudem. Je rovněž možné předložit jako důkaz předchozí prohlášení, které svědek učinil, pokud nyní odmítá vypovídat.

2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědectví?

Skotský zákon o zranitelných svědcích z roku 2004 (Vulnerable Witnesses (Scotland) Act 2004) zrušil „test způsobilosti“ svědků v trestním a občanskoprávním řízení, takže důkazy nejsou nepřipustné pouze z toho důvodu, že svědek nerozumí povinnosti poskytnout pravdivé důkazy nebo nechápe rozdíl mezi pravdou a lží. Soudce nebo porota rozhodne, zda je výpověď spolehlivá a důvěryhodná s ohledem na všechny důkazy, které byly v dané věci předloženy.

2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?

Úlohou soudce je zajistit, aby byl svědek při svědecké výpovědi vyslechnut účastníky řízení spravedlivě. Soudce musí rovněž jednat nestranně. Soudce může také klást otázky, aby například vyjasnil záležitost, která je i nadále nejasná, nebo aby zahájil další šetření, jež se zdá být relevantní. Role účastníků řízení spočívá v tom, že předvedou svědky, kteří jsou ochotni podstoupit křížový výslech ze strany jiného účastníka či účastníků řízení.

Podle skotského zákona o zranitelných svědcích z roku 2004 mohou zranitelní svědci (jak jsou definováni v zákoně) požádat o zvláštní opatření (jako je živé televizní vysílání, obrazovka, zastánce), aby mohli poskytnout svědeckou výpověď. V určitých řízeních podle skotského zákona o dětech z roku 1995 (Children (Scotland) Act 1995) může být svědectví poskytnuto rovněž prostřednictvím živého televizního vysílání.

3 Hodnocení důkazů

3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?

Soud má posuzovací pravomoc, pokud jde o vyloučení důkazů, které byly získány neoprávněně, s výhradou obecného cíle týkajícího se zájmu spravedlnosti.

3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

Pokud účastník občanskoprávního řízení předloží důkazy, soud to vezme v úvahu společně s dalšími důkazy, jež soud při rozhodování v dané věci projednal.

Poslední aktualizace: 09/09/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.